

Altres cop la mort dels cinemes

La notícia del tancament del cinema Comèdia del Passeig de Gràcia de Barcelona no és cap novetat. En molts pobles i ciutats catalanes han desaparegut en els darrers 25 anys moltíssimes sales de projecció de cinema. Primer foren els videocassetts i les botigues de lloguer d'aquests, fou la primera baula de la cadena que ens ha dut on som ara. Després vingueren els DVD, amb imatge digital de gran qualitat. Una qualitat que gairebé sempre superava la dels films projectats al cinema amb les seves ratlles i imperfeccions, sobretot si, com en el meu cas, el cinema no era a la capital. El DVD significà no només una millora de qualitat en la imatge sinó també en l'àudio, quan s'incorporaren els canals de so lateral-posterior a l'espectador, els famosos 5 +1, que amb el temps esdevingué econòmicament assolible per una família de classe mitjana. Tot plegat suposà el tancament de molts cinemes, sobretot en barriades perifèriques i pobles, perquè, senzillament, les persones anaven al Vídeo-club a llogar els films que volien veure.

Una certa revifalla de les sales foren els cinemes multi-sales tant dels nous centres comercials com fruit de la transformació dels històrics grans cinemes en espais d'exhibició més petits. Però aquesta revifalla morí per l'avarícia dels exhibidors que arribaren a fer sales tant petites, amb pantalles tant petites, que sovint podien ser comparades amb les de qualsevol projector domèstic de vídeo.

Passada aquesta segona crisi, arribà una tercera que tancà bona part de les sales restants. Moltes d'elles a causa de la finalització de distribució dels films en suport físic, en les bobines de pel·lícula que durant 100 anys havien viatjat per tot el món, per passar a la projecció digital que suposava la jubilació dels antics projectors i l'adquisició dels vídeo-projectors digitals. La gran inversió financera fou la darrera sotragada econòmica que molts petits exhibidors no pogueren suportar.

Tinc els meus dubtes sobre el futur de les sales de cinema. La lluita desigual amb el cinema a casa, les grans pantalles planes de Leds, els projectors domèstics i sobretot les plataformes de distribució de cinema en streaming. Això mateix ja va passar fa 110 anys, en aquells moments el dilema era teatre o cinema, ara aquesta és cinema o streaming. Un dilema, digueu-li crisi, teatre-cinema que perdura més de mig segle on es transformaren els vells espais escènics en sales de projecció. El teatre, però, guanyà la batalla, sobrevisqué i evoluciona vers a nous llenguatges. Fins i tot en la dècada dels 90 moltes sales de cinema, sobretot a Barcelona, foren revertides en teatres: Coliseum, Tívoli, Novedades, Principal Palace, Capitol, etc. Senzillament perquè, en paraules de en Pedro Balañá, eren i són més productives econòmicament.

El cinema avui té un enemic massa semblant en els sofàs i les grans pantalles domèstiques amb bons equips d'àudio, més les plataformes streaming: és còmode (no cal sortir de casa), és barat, pel preu d'una o dues entrades de cinema, pots veure 30 dies x 24 hores de films, hi ha un catàleg inabastable,... El cinema ja s'ha de reinventar i això no és senzill donat que les innovacions s'han estavellat una rere l'altra: 3D, 4D, IMAX, Dolby, 5+1 (que des de fa anys els pots tenir a casa). El cinema no és un espectacle en viu, per tant la "representació" és sempre exactament la mateixa, i per bo que sigui un film, mai arribarà als teus sentits, t'emocionarà, com ho fa un artista: actriu, músic, acròbata, en directe. Són llenguatges diferents, cert. El cinema és i ha estat capaç de traslladar-nos visual i sonorament a espais increïbles, màgics, paorosos, distòpics i aquesta és la seva força. Però aquesta forma de creació artística té una nova forma de gaudi. Una forma que no passa per el protocol de sortir de casa i anar fins la sala de cinema, perquè, auto-disculpem-nos, és més senzill i còmode prendre el comandament a distància i seleccionar, quan no ho fa l'algoritme per nosaltres, allò que ens apeteix més en aquell moment. Aquells cineastes que defensen les grans sales per veure les seves obres tenen el cul llogat amb les grans productores que poc a poc han copsat el mercat i que són, casualment, aquelles que tenen el seu negoci en les quotes mensuals de milers de milions de persones que han decidit lliurement per aquest sistema d'entreteniment i cultura.

Escenavegant. 13/01/2024